

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2007. november 20. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A hivatalos személy által, fontosabb ügyekben, kötelességszegéssel, üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt vádlott és társai ellen indított büntető ügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2007. április 10. napján kihirdetett 12.B.356/2006/96. számú ítéletének az I. r. vádlottra vonatkozó részét megváltoztatja annyiban, hogy a közokirat-hamisítás büntettét 5 rb. hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntettének minősíti.

Egyebekben az első fokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

Az első fokú bíróság ítélete ellen I. r. vádlott és a védője jelentettek be jogorvoslatot részben felmentés, eltérő jogi minősítés megállapítása és a büntetés enyhítése céljából. A védő írásban is indokolta fellebbezését, amit kibővített azzal, hogy a másodfokú bíróság eggyel enyhébb - fogház fokozatot - alkalmazzon és mondja ki azt, hogy vádlott a büntetés fele része után feltételes szabadságra bocsátható. Vitatta a vesztegetés büntette vonatkozásában azt, hogy I. r. vádlott a cselekményt üzletszerűen, hivatalos személyként fontosabb ügyben eljárva követte el, továbbá azt, hogy a I/4. alatti cselekménynél II. r. vádlott által I. r. vádlott részére több alkalommal végzett ingyenes gépkocsijavítás jogtalan előnynek minősül. A hivatali visszaélés büntettével kapcsolatban kifejtette, hogy védenca nem lépte túl hatáskörét, mert írásban nem lett visszavonva a gépjármű forgalmi engedélyek intézésére vonatkozó jogosultsága. Emiatt sem kötelességszegés, sem a hatáskör túllépése nem róható vádlott terhére.

II. r. vádlott tekintetében a büntetőeljárás - a vádlott halála miatt - jogerősen megszüntetésre kerül.

III. r., IV. r., V. r. és VI. r. vádlottak az ítélet ellen nem jelentettek be fellebbezést.

Az ügyész valamennyi vádlott vonatkozásában tudomásul vette az első fokú határozatot.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában a védelmi jogorvoslatokat nem tartotta alaposnak, ezért az ítélet helybenhagyását indítványozta a fellebbezéssel érintett

I. r. vádlott tekintetében.

Az ítélet tábla a Be. 349. §-ának (1) bekezdése értelmében az első fokú ítéletet kizárólag a jogorvoslattal érintett I. r. vádlottra bírálta felül.

E vádlottat érintő részbeni felmentő rendelkezés is jogerőre emelkedett, erre figyelemmel a Be. 348. §-ának (2) bekezdése alapján az ítélet tábla e rendelkezés felülbírálatát is mellőzte.

A másodfokú bíróság a Be. 348. §-ának (1) bekezdése alapján a megyei bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt - a jogorvoslattal érintett részében - bírálta felül. Megállapította, hogy az első fokú bíróság a bizonyítást a perjogi szabályokat betartva folytatta le.

I. r. vádlott védője „igazságügyi pszichiátriai szakértői véleményt” nyújtott be, amely 2007. november 9. napján érkezett az ítélet táblára, melyre tekintettel a másodfokú bíróság a nyilvános ülésről tárgyalásra tért át és a

Be. 363. §-ának (2) bekezdés b/ pontja alapján - a védői felkérésre készített - „igazságügyi pszichiátriai szakértői véleményt” a tárgyaláson ismertette a korábban becsatolt pszichiátriai szakambuláns leletekkel együtt.

A Be. 101. §-ának (2) bekezdése értelmében az elmeállapot vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni. Az igazságügyi pszichiátriai szakértő az általa 2007. október 31. napján végzett vizsgálat alapján egyedül adott „szakvéleményt”. Az ítélet tábla e bizonyítékot a Be. 116. §-ának (1) bekezdése szerinti okirati bizonyítékként vehette csak figyelembe.

A másodfokú bíróság - tekintettel a Be. 352. §-a (1) bekezdésének a/ pontjára - a következők szerint kiegészíti, illetve pontosítja a tényállást a felvett részbizonyítás és az iratok tartalma alapján:

I. r. vádlottnál az eljárás során markáns, szorongásos-depressziós tünetek alakultak ki. Ez nem tudatos manipuláció (szimulálás) eredménye. Önképe alapvetően pozitív, jóhiszemű, de ez túlzott konfliktuskerülésbe torkollik. Jóhiszeműsége hiszékenységet, befolyásolhatóságot is magába foglal. Konfliktuskerülésének zavara pszichés támogatást (pszichoterápiát) igényel.

I. r. vádlott 2000. november 2. napján került gyakornokként az okmányiroda állományába (nyomozati iratok I/125. lapszám).

2003. január 1-től 2003. december 31-ig történt tulajdonszerzés esetén az illeték köbcentiméterenként 13 Ft volt.

VI. r. vádlott részére kiállított vezetői engedély száma helyesen ... (ítélet 18. oldal 1. bekezdés).

A II/A/2;3. pontokban rögzített forgalmi engedélyek ügyszáma ..., illetve

A II/B/13;14. pontokban írt forgalmi rendszámok helyesen ... és

A II/B/15. pontban rögzített forgalmi engedély száma helyesen

Tanu tulajdonaként nyilvántartott utánfutó forgalmi engedélyének cseréjére tanu közreműködésével került sor (ítélet 26. oldal 1. bekezdés; nyomozati iratok II/482. lapszám).

A II/B/31. pontban a személygépkocsi korábbi tulajdonosának neve helyesen tanu.

A II/B/34. pontban a vagyonátruházási illeték összege 12.908 Ft.

A II/B/39. pontban az Autotrailer gyártmányú utánfutó 1500 kg össztömegű.

A II/B/51. pontban a Saab típusú személygépkocsi hengerűrtartalma 1985 cm³.

A II/B/57. pontban az utánfutó 470 kg össztömegű.

Az ítélet tábla mellőzi a tényállásból a 13. oldal 2. bekezdésétől a 14. oldal

2. bekezdéséig terjedő részt, továbbá a 15. oldal 2. bekezdésből a gondolatjelben rögzített megállapítást.

Az eljárás során nem állt rendelkezésre olyan adat, hogy vádlott cselekvőségére a korábbi két kolléganőjének a bűncselekménye hatással lett volna, az első fokú bíróság sem volt lekövetkeztetések a mérlegelés során a tényállásban részletezett másik büntetőeljárásból, ezért az ítélet tábla az irreleváns részeket mellőzte.

E kiegészítéssel és pontosításokkal a tényállás már mindenben megalapozott.

A megyei bíróság a feltárt bizonyítékokat mérlegelési körébe vonta és értékelő tevékenységéről indokolási kötelezettségének széles körben eleget téve számot adott.

A kiegészített és pontosított - a másodfokú eljárásban is irányadó tényállásból, amelyet senki sem vitatott - az első fokú bíróság helyes következtetést vont le I. r. vádlott bűnösségére és a cselekmények jogi minősítése is jórészt törvényes.

Az ítélet tábla a hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette vonatkozásában azonban nem értett egyet a folytatólagos elkövetés megállapításával és az ennek alátámasztására szóló jogi indokokkal. A megyei bíróság az érvelését a Legfelsőbb Bíróság 5/2000. Büntető Jogegységi Határozat iránymutatására, valamint a Közúti Közlekedés Nyilvántartásáról szóló 1999. évi LXXXIV. tv. rendelkezéseire alapozta.

Nem vitatott, hogy a közokirat megjelenési formáját tekintve lehet hivatalos nyilvántartás is, amely számítógépes rendszer is egyben. Az ítélet tábla álláspontja az, hogy a Közúti Közlekedési Nyilvántartás gépjárművezetői engedélyekkel kapcsolatos része közhiteles, de nem mindenki számára korlátlanul hozzáférhető adatokat tartalmaz. Ebből a szempontból meg kell különböztetni a földhivatali nyilvántartástól, amelyből bárki - a kötelező eljárási

rend betartásával - adatokhoz juthat. A gépjárművezetői engedély és ilyen értelemben a forgalmi engedély is személyhez, tulajdonoshoz kötött, a célját csak a központi nyilvántartás adatai alapján kiállított, s a jogosult által magánál tartott okirat formájában tölti be, szemben a földhivatali nyilvántartással. A jogosítvány kiállítása konkrét személy számára történik, amelyet kizárólag e személy használhat fel gépjárművezetői jártasságának és mostmár személyazonosságának igazolására is. Mindebből csak az a jogi következtetés vonható le, hogy a vádlott által a központi nyilvántartásba bevitt hamis adatok alapján kiállított nem valós információkat tartalmazó gépjárművezetői engedélyek száma határozza meg a rendbeliséget, ezért nem folytatólágosságról, hanem a Btk. 12. §-ának (1) bekezdésében írt halmazatról van szó.

I. r. vádlott e cselekményeinek helyes minősítése 5 rb., a Btk. 275. §-a (1) bekezdésének a/ pontjába ütköző hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette.

Az egyéb bűncselekmények vonatkozásában a megyei bíróság jogi minősítése helyes és a kifejtett indokokkal a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetért.

A jogi minősítéssel összefüggésben a védő által vitatott kérdésekben a következőket kell rögzíteni:

Fontosabb ügyekben intézkedésre az a hivatalos személy jogosult, aki az állampolgárok jogait vagy jogos érdekeit jelentős mértékben befolyásoló döntéseket hoz, illetve ilyen döntéseket önállóan előkészít. vádlott a kérdéses időszakban önálló ügyintézőként végezte a gépjárművezetői engedélyekkel kapcsolatos eljárást. Ennek során anyagi ellenszolgáltatás fejében olyan kategóriákat vitt be a központi nyilvántartás rendszerébe, amely alapján a kiállított jogosítvány olyan járművek vezetésére jogosította annak tulajdonosát, amelyre soha nem tett vizsgát.

A közlekedésben való részvétel veszélyekkel jár és szabályainak megszegése súlyos, adott esetben fatális következményekkel járhat, ezért szükséges szigorú vizsgálóhoz kötni az abban való részvételt. I. r. vádlott a cselekményével a közúti közlekedésben jóhiszeműen résztvevő nagyszámú személy életét, testi épségét tette ki veszélynek. A gépjárművezetői engedély kiadása, s az abban szereplő kategóriák megállapítása az állampolgárok jogait alapvetően érintő ténykedés, s a vádlott ebben önálló döntési jogosultsággal rendelkezett.

Az első fokú bíróságnak az üzletszerűség értelmezésével kapcsolatban kifejtett álláspontja helytálló. A vádlott rendszeresen nem fizette be a rábízott vagyonszerzési illetéket, a sajátjaként rendelkezéssel rendszeres haszonhoz jutott. Emellett 2002. december 17. és 2003. február 17-e között öt alkalommal szerzett jogtalan előnyt a vesztegetések során. Négy cselekményért pénzbeli juttatást kapott összesen 245.000 Ft összegben.

II. r. vádlott több ízben ingyenesen javította, tartotta karban a I. r. vádlott által ebben az időben használt személygépkocsit. E javítást, karbantartást II. r. vádlott is ellenszolgáltatásként értékelte, hiszen gyanúsítottai vallomásában (nyomozati iratok IV/1103. lapszám) kijelentette, hogy pénzt nem adott, de ellenszolgáltatásként javította vádlott gépjárművét, s ez mindenképpen előnynek minősül. A javításoknak, karbantartásoknak egyébként készpénzben kifejezhető értéke is van.

Az első fokú bíróság a hivatali visszaélés büntette kapcsán helyesen állapította meg, hogy I. r. vádlott a hatáskörét túllépte, még akkor is, ha írásban nem vonták vissza a gépjármű forgalmi engedélyekkel kapcsolatos ügyintézői jogkörét. Az irányadó tényállásból egyértelmű, hogy új ügyben nem járhatott volna el az pedig kizárható volt, hogy a vád tárgyát képező ügyek folyamatban maradtak volna. 2003. március 1-jét követően vádlott április hónapban egyetlen forgalmi engedéllyel kapcsolatos ügyet sem indított el és májusban is csak kettő ilyen volt. Június, július, augusztus és szeptember hónapokban viszont szinte napi rendszerességgel intézte a forgalmi engedéllyel kapcsolatos ügyeket és mindig ismeretség, illetve áttételesen ismerős útján kerültek hozzá az ügyfelek. vádlott ezen ügyekkel kapcsolatos iratait az irodájában a szekrény háta mögé elrejtve tárolta, amely önmagában bizonyítja, hogy tisztában volt cselekedetei jogszerűtlenségével.

Az eddig kifejtettekre tekintettel a védői érvelés nem volt alapos sem a vesztegetési cselekmény minősítő körülményeit, sem a jogtalan előny, de az üzletszerűség értelmezését illetően sem, valamint a hivatali visszaélés vonatkozásában a tényállási elem hiányára utalás során sem, mellyel kapcsolatos okfejtése alapjaiban a tényállást támadta.

A megyei bíróság a büntetés kiszabása során feltárta a vádlott javára és terhére figyelembe vehető bűnösségi körülményeket. Az első fokú bíróság azonban túlzott jelentőséget tulajdonított az enyhítő körülményeknek és a hivatalos személyként, sorozatosan, részben anyagi előnyt kérő, részben vagyon elleni bűncselekményt elkövető vádlottal szemben rendkívül enyhe büntetést szabott ki. Az ítéletábrának ügyészi fellebbezés hiányában, a Be. 354. §-ának (1) bekezdésében rögzített súlyosítási tilalom miatt a büntetés súlyosítására nem volt törvényes lehetősége. Ebből következik, hogy az enyhítést célzó jogorvoslat nem megalapozott, sem a büntetés mérséklése, sem az enyhébb végrehajtási fokozat, de a Btk. 47. §-a (3) bekezdésének alkalmazása irányában sem.

E törvényhely kizárólag különös méltánylást érdemlő esetben teszi lehetővé a 3 évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén azt, hogy a bíróság az ítéletében akként rendelkezzen, hogy az elítélt a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. vádlott I. r. vádlottnál a törvény által megkívánt körülmények nem állapíthatók meg, ezért e kedvezmény nem alkalmazható a javára.

A bűncselekmények jellegét, a vádlott személyiségét figyelembe véve törvényesen került sor a mellékbüntetés - közügyektől eltiltás - alkalmazására.

A védő által benyújtott és az ítéletábrla által okirati bizonyítékként figyelembe vett pszichiátriai vélemény nem tartalmaz olyan adatokat, amelyek alapján szükséges lett volna a másodfokú eljárásban I. r. vádlott igazságügyi elmeorvos-szakértői vizsgálatának elrendelése, ezért a másodfokú bíróság a védő ezirányú bizonyítási indítványát elutasította.

Az eddig írtakra tekintettel az ítéletábrla a megyei bíróság ítéletét a Be. 372. §-ának (2) bekezdése alapján - a rendelkező részben írtak szerint - részben megváltoztatta, míg egyéb helyes és törvényes rendelkezéseit a jelzett részében a Be. 371. §-ának (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

D e b r e c e n , 2007. november 20. napján

Dr. Ficsór Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Szabó József sk. a tanács tagja

Z á r a d é k :

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 12.B.356/2006/96. számú ítélete a másodfokú ítéletben foglalt változtatással I. r. vádlott vonatkozásában is jogerős és végrehajtható.

D e b r e c e n , 2007. november 20. napján

. Ficsór Gabriella sk.
a tanács elnöke